

PROTOKOLL 4

om opprinnelsesregler

Innhold

AVDELING I ALMINNELIGE BESTEMMELSER

- Artikkel 1 Definisjoner

AVDELING II DEFINISJON AV BEGREPET "OPPRINNELSESPRODUKTER"

- Artikkel 2 Generelle vilkår
- Artikkel 3 Diagonal kumulasjon av opprinnelse
- Artikkel 4 Produkter fremstilt i sin helhet
- Artikkel 5 Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet
- Artikkel 6 Utilstrekkelig bearbeidelse eller foredling
- Artikkel 7 Kvalifiserende enheter
- Artikkel 8 Tilbehør, reservedeler og verktøy
- Artikkel 9 Sett
- Artikkel 10 Nøytrale elementer

AVDELING III TERRITORIALE KRAV

- Artikkel 11 Territorialitetsprinsipp
- Artikkel 12 Direkte transport
- Artikkel 13 Utstillinger

AVDELING IV TOLLRESTITUSJON ELLER FRITAK

- Artikkel 14 Forbud mot restitusjon av eller fritak for toll

AVDELING V OPPRINNELSESBEVIS

- Artikkel 15 Generelle vilkår
- Artikkel 16 Fremgangsmåte for utstedelse av varesertifikat EUR.1 eller varesertifikat EUR-

MED

- Artikkel 17 Varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED utstedt senere
- Artikkel 18 Utstedelse av duplikat varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED
- Artikkel 19 Utstedelse av varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED på grunnlag av opprinnelsesbevis utstedt eller utferdiget tidligere
- Artikkel 20 Bokføringsmessig atskillelse
- Artikkel 21 Vilkår for utferdigelse av fakturaerklæring eller fakturaerklæring EUR-MED
- Artikkel 22 Godkjent eksportør
- Artikkel 23 Gyldighet av opprinnelsesbevis
- Artikkel 24 Fremleggelse av opprinnelsesbevis
- Artikkel 25 Innførsel i delsendinger
- Artikkel 26 Fritak fra opprinnelsesbevis
- Artikkel 27 Leverandørerklæringer
- Artikkel 28 Grunnlagsdokumenter
- Artikkel 29 Oppbevaring av opprinnelsesbevis, leverandørerklæringer og grunnlagsdokumenter
- Artikkel 30 Uoverensstemmelser og formelle feil
- Artikkel 31 Beløp uttrykt i euro

AVDELING VI METODER FOR ADMINISTRATIVT SAMARBEID

- Artikkel 32 Gjensidig bistand
- Artikkel 33 Verifisering av opprinnelsesbevis
- Artikkel 34 Verifisering av leverandørerklæringer
- Artikkel 35 Tvisteløsning
- Artikkel 36 Straffebestemmelser
- Artikkel 37 Frisoner

AVDELING VII CEUTA OG MELILLA

- Artikkel 38 Anvendelse av protokollen
- Artikkel 39 Særlige vilkår

AVDELING VIII AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

- Artikkel 40 Overgangsbestemmelser for varer i transitt eller på lager

Liste over vedlegg

Vedlegg I:	Innledende merknader til listen i vedlegg II
Vedlegg II:	Liste over bearbeiding eller foredling som kreves utført på ikke-opprinnelsesmaterialer for at det fremstilte produkt kan oppnå opprinnelsesstatus
Vedlegg IIIa:	Varesertifikat EUR.1 og søknad om varesertifikat EUR.1
Vedlegg IIIb:	Varesertifikat EUR-MED og søknad om varesertifikat EUR-MED
Vedlegg IVa:	Fakturaerklæring
Vedlegg IVb:	Fakturaerklæring EUR-MED
Vedlegg V:	Leverandørerklæring
Vedlegg VI:	Langtids leverandørerklæring

Felleserklæringer

Felleserklæring vedrørende godkjenning av opprinnelsesbevis utstedt innenfor rammene av avtalene referert til i artikkel 3 i protokoll 4 for produkter med opprinnelse i Det europeiske fellesskap, Island eller Norge.

Felleserklæring vedrørende Fyrstedømmet Andorra

Felleserklæring vedrørende Republikken San Marino

AVDELING I ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1 **Definisjoner**

I denne protokoll forstås med:

- a) "fremstilling": all slags bearbeidelse eller foredling herunder sammensetting og montering eller spesielle prosesser;
- b) "materiale": enhver bestanddel, råmateriale, komponent eller del o.l. som er brukt i fremstillingen av produktet;
- c) "produkt": det produktet som blir fremstilt, selv om det er bestemt for senere bruk i en annen produksjonsprosess;
- d) "varer": både materialer og produkter;
- e) "tollverdi": verdien fastsatt i samsvar med avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel i 1994 (WTO-avtalen om tollverdi);
- f) "pris fra fabrikk": prisen som betales for produktet fritt fabrikk til produsenten i EØS i det foretak der den siste bearbeidelse eller foredling er utført, forutsatt at prisen innbefatter verdien av alle anvendte materialer, fratrukket eventuelle interne avgifter som er eller kan bli tilbakebetalt når det fremstilte produktet eksporteres;
- g) "verdien av materialer": tollverdien på innførselstidspunktet av anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer, eller dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i EØS;
- h) "verdien av opprinnelsesmaterialer": verdien av slike materialer som definert i g), anvendt med nødvendige tillempninger;
- i) "merverdi": prisen fra fabrikk fratrukket tollverdien av hvert av de inkorporerte materialer med opprinnelse i de andre landene nevnt i artikkel 3, eller dersom tollverdien ikke er kjent eller ikke kan påvises, den første konstaterte pris som er betalt for produktene i EØS;
- j) "kapitler" og "posisjoner": kapitler og posisjoner (firesifret kode) anvendt i nomenklaturen som utgjør "Det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer", i denne protokoll kalt "Det harmoniserte system" eller "HS";
- k) "tariffert": tarifferingen av et produkt eller et materiale under en bestemt posisjon;
- l) "sending": produkter som enten er sendt samtidig fra en eksportør til en mottaker eller produkter omfattet av ett enkelt transportdokument omfattende forsendelsen fra eksportør til mottaker, eller i mangel av slikt transportdokument, av en enkelt faktura;
- m) "territorier": inkludert territorialfarvann.

AVDELING II DEFINISJON AV BEGREPET "OPPRINNELSESPRODUKTER"

Artikkel 2 **Generelle vilkår**

1. Ved anvendelse av denne avtale skal følgende produkter anses å ha opprinnelse i EØS:
 - a) produkter fremstilt i sin helhet i EØS i henhold til artikkel 4;
 - b) produkter fremstilt i EØS ved inkorporering av materialer som ikke er fremstilt i sin helhet der, under forutsetning av at slike materialer har gjennomgått bearbeiding eller foredling i EØS i henhold til artikkel 5.

For dette formål skal avtalepartenes territorier som denne avtale gjelder for, anses som ett område.

2. Som unntak fra nr. 1 skal Fyrstedømmet Liechtensteins territorium være unntatt fra EØS med hensyn til fastsettelse av opprinnelsen for produkter oppført i tabell I og II til protokoll 3, og slike produkter skal anses å ha opprinnelse i EØS bare dersom de enten er fremstilt i sin helhet eller er tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet på de andre avtaleparters territorier.

Artikkel 3 **Diagonal kumulasjon**

1. Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 2, skal produkter anses å ha opprinnelse i EØS hvis de er fremstilt der ved inkorporering av materialer med opprinnelse i Bulgaria, Sveits (herunder Liechtenstein)⁽¹⁾, Island, Norge, Romania, Tyrkia, eller Det europeiske fellesskap, forutsatt at den bearbeiding eller foredling som er foretatt i EØS går utover det som er nevnt i artikkel 6. Det er ikke nødvendig for slike materialer å ha gjennomgått tilstrekkelig bearbeiding eller foredling.
2. Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 2, skal produkter anses å ha opprinnelse i EØS hvis de er fremstilt der ved inkorporering av materialer med opprinnelse i Færøyene eller i ethvert land som er deltaker i Euro-Med-partnerskapet, som følger av Barcelona-erklæringen vedtatt på Euro-Med-konferansen 27. og 28. november 1995, unntatt Tyrkia⁽²⁾, forutsatt at den bearbeiding eller foredling som er foretatt i EØS går utover det som er nevnt i artikkel 6. Det er ikke nødvendig for slike materialer å ha gjennomgått tilstrekkelig bearbeiding eller foredling.
3. Når den bearbeiding eller foredling som er foretatt i EØS ikke går utover de behandlinger som er nevnt i artikkel 6, skal det fremstilte produkt bare anses å ha opprinnelse i EØS såfremt merverdien tilført der er høyere enn verdien av de benyttede materialer med opprinnelse i ethvert av de andre landene nevnt i nr. 1 og 2. Hvis dette ikke er tilfelle, skal det fremstilte produktet anses å ha opprinnelse i det land som svarer for den høyeste verdien av de opprinnelsesmaterialer som er

⁽¹⁾ Fyrstedømmet Liechtenstein har en tollunion med Sveits og er part i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

⁽²⁾ Algerie, Egypt, Israel, Jordan, Marokko, Syria, Tunisia, Vestbredden og Gaza-stripen.

benyttet ved fremstillingen i EØS.

4. Produkter med opprinnelse i ett av landene nevnt i nr. 1 og 2, som ikke har gjennomgått noen bearbeiding eller foredling i EØS, skal beholde sin opprinnelse ved eksport til ett av disse landene.
5. Kumulasjon i henhold til denne artikkel, kan bare foretas forutsatt at:
 - a) en preferensiell handelsavtale i henhold til GATT-avtalens artikkel XXIV er i kraft mellom de land som er involvert i oppnåelsen av opprinnelsesstatusen og bestemmelseslandet;
 - b) materialer og produkter har oppnådd opprinnelsesstatus ved bruk av opprinnelsesregler som er identiske med de i denne protokoll; og
 - c) meldinger som viser at de nødvendige vilkår for å kunne kumulere er oppfylt, har blitt publisert i Den europeiske unions tidende (C-serien) og i de andre avtaleparter

Kumulasjon i henhold til denne artikkel, skal gjelde fra den dato som publisert i Den europeiske unions tidende (C-serien).

Fellesskapet skal forsyne de andre avtalepartene gjennom Kommisjonen for de europeiske fellesskap med detaljene i avtalene, herunder iverksettelsesdatoer, og med tilhørende opprinnelsesregler som er anvendt med andre land nevnt i nr. 1 og 2.

Artikkel 4

Produkter fremstilt i sin helhet

1. Følgende skal anses som fremstilt i sin helhet i EØS:
 - a) mineralske produkter utvunnet av avtalepartenes jord eller havbunn;
 - b) vegetabiliske produkter høstet der;
 - c) levende dyr født og alet der;
 - d) produkter av levende dyr alet der;
 - e) produkter fra jakt og fiske drevet der;
 - f) produkter fra sjøfiske og andre produkter tatt opp av havet utenfor avtalepartenes sjøterritorium ved hjelp av deres fartøyer;
 - g) produkter fremstilt på avtalepartenes fabrikkskip utelukkende av produkter som er nevnt under f);
 - h) brukte varer innsamlet der bare egnet til gjenvinning av råstoffer, inkludert brukte dekk

bare egnet til regummiering eller til bruk som avfall;

- i) avfall og skrap fra fabrikkvirksomhet som har funnet sted der;
- j) produkter utvunnet fra havbunnen eller havundergrunnen utenfor avtalepartenes sjøterritorium forutsatt at de har enerett til å utnytte denne havbunn eller havundergrunn;
- k) varer fremstilt der utelukkende av produkter angitt under a) til j).

2. Betegnelsene "deres fartøyer" og "avtalepartenes fabrikkskip" i nr. 1 f) og g) gjelder kun fartøyer og fabrikkskip:

- a) som er registrert eller anmeldt i en av EFs medlemsstater eller i en EFTA-stat;
- b) som fører flagg tilhørende en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat;
- c) som med en andel av minst 50 % eies av statsborgere i EFs medlemsstater eller i en EFTA-stat, eller av et selskap med hovedsete i en av disse stater, hvor administrerende direktør eller direktører, styrets eller representantskapets formann og flertallet av medlemmene i disse organer er statsborgere i EFs medlemsstater eller i en EFTA-stat, og videre når det gjelder ansvarlige selskaper eller selskaper med begrenset ansvar, hvorav minst halvparten av kapitalen tilhører disse stater eller offentlige sammenslutninger eller statsborgere i de nevnte stater;
- d) hvor skipsføreren og skipets offiserer er statsborgere i EFs medlemsstater eller i en EFTA-stat; og
- e) hvor minst 75 % av mannskapet er statsborgere i EFs medlemsstater eller i en EFTA-stat.

Artikkel 5

Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet

1. Ved anvendelse av artikkel 2 skal produkter som ikke er fremstilt i sin helhet, anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet når vilkårene i listen i vedlegg II er oppfylt.

Vilkårene nevnt ovenfor angir, for alle produkter som er dekket av avtalen, den bearbeiding eller foredling som må utføres på ikke-opprinnelsesmaterialer brukt i fremstillingen av disse produktene, og gjelder kun i forhold til slike materialer. Det følger av dette at dersom et produkt som har oppnådd opprinnelsesstatus ved å oppfylle de vilkår som er fastsatt i listen for dette produktet, benyttes i fremstillingen av et annet produkt, skal de vilkår som gjelder for det produkt som det førstnevnte produkt inkorporeres i, ikke anvendes for produktet, og det skal ikke tas hensyn til de ikke-opprinnelsesmaterialer som eventuelt ble anvendt ved fremstillingen av det.

2. Som unntak fra nr. 1 kan ikke-opprinnelsesmaterialer som i henhold til vilkårene fastsatt i listen i vedlegg II ikke skal kunne anvendes til fremstilling av dette produktet, likevel anvendes, forutsatt at:

- a) deres totale verdi ikke overstiger 10 % av prisen fra fabrikk på produktet;
- b) enhver prosentsats fastsatt i listen som maksimal verdi av ikke-opprinnelsesmaterialer, ikke overskrides gjennom anvendelsen av dette nr.

Dette nr. gjelder ikke for produkter som hører under kapitlene 50-63 i Det harmoniserte system.

3. Nr. 1 og 2 får anvendelse med de unntak som er fastsatt i artikkel 6.

Artikkel 6

Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling

1. Med forbehold for nr. 2 skal følgende behandlinger anses som utilstrekkelig bearbeiding eller foredling til å gi status som opprinnelsesprodukter, uansett om kravene i artikkel 5 er oppfylt:

- a) behandling som har til hensikt å holde produktene i sin opprinnelige tilstand under transport eller lagring;
- b) deling og sammenstilling av kolli;
- c) vasking, rensing; fjerning av støv, oksidering, olje, maling eller andre belegg;
- d) stryking eller pressing av tekstiler;
- e) enkel maling og polering;
- f) avskalling, hel eller delvis bleking, polering og glasering av korn og ris;
- g) farging av sukker eller fremstilling av sukkerbiter;
- h) skrelling, fjerning av steiner og skall av frukt, nøtter og grønnsaker;
- i) skjerpning, enkel sliping eller enkel oppskjæring;
- j) sikting, utskilling, sammenstilling, sortering, klassifisering, gradering, tilpassing (innbefattet sammenstilling av varer til sortiment eller sett);
- k) enkel fylling i flasker, bokser, flakonger, sekker, etuier, esker, befestigelse til plater eller planker, og all annen enkel emballering;
- l) anbringelse eller trykking av merker, etiketter, logoer eller andre liknende kjennemerker på produkter eller deres emballasje;
- m) enkel blanding av produkter, også av forskjellige slag;
- n) enkel montering av deler av artikler til en komplett artikkel eller demontering av

produkter til deler;

- o) kombinasjon av to eller flere av de behandlinger som er angitt under bokstav a) til n);
- p) slakting av dyr.

2. Alle behandlinger utført i EØS på et gitt produkt skal vurderes samlet ved bestemmelse av hvorvidt den bearbeiding eller foredling som produktet har gjennomgått skal anses som utilstrekkelig i henhold til nr. 1.

Artikkel 7

Kvalifiserende enheter

1. Ved anvendelse av bestemmelsene i denne protokoll skal den kvalifiserende enhet være det bestemte produkt som gir produktet dets karakter ved bestemmelse av klassifisering i henhold til Det harmoniserte system.

Det følger at:

- a) når et produkt bestående av en gruppe eller samling av artikler er klassifisert iht Det harmoniserte system i én posisjon, utgjør alt den kvalifiserende enhet;
- b) når en sending består av et antall like produkter som klassifiseres under samme posisjon i Det harmoniserte system, må hvert enkelt produkt vurderes hver for seg ved anvendelse av bestemmelsene i denne protokoll.

2. Når emballasje er inkludert sammen med produktet i klassifiseringsøyemed iht alminnelig fortolkningsregel 5 i Det harmoniserte system, skal den også tas med ved bestemmelse av opprinnelse.

Artikkel 8

Tilbehør, reservedeler og verktøy

Tilbehør, reservedeler og verktøy sendt sammen med en utrustning, en maskin, et apparat eller et kjøretøy, som er standardutstyr og innbefattet i prisen eller som ikke er særskilt fakturert, skal anses som en enhet sammen med den aktuelle utrustning, maskin, apparat eller kjøretøy.

Artikkel 9

Sett

Sett, som definert iht alminnelig fortolkningsregel 3 i Det harmoniserte system, skal anses som opprinnelsesprodukt dersom alle komponenter i settet er opprinnelsesprodukter. Når et sett består av opprinnelsesprodukter og ikke-opprinnelsesprodukter, skal likevel settet i sin helhet anses som opprinnelsesprodukt, forutsatt at verdien av ikke-opprinnelsesproduktene ikke overstiger 15 % av settets pris fra fabrikk.

Artikkel 10
Nøytrale elementer

For å bestemme om et produkt er et opprinnelsesprodukt, er det ikke nødvendig å fastslå opprinnelsen på følgende som eventuelt måtte bli brukt ved fremstillingen av produktet:

- a) energi og drivstoff;
- b) anlegg og utstyr;
- c) maskiner og verktøy;
- d) varer som verken inngår eller er forutsatt å inngå i den endelige sammensetning av produktet.

AVDELING III
TERRITORIALE KRAV

Artikkel 11
Territorialitetsprinsipp

1. De vilkår som er fastsatt i avdeling II angående ervervelse av opprinnelsesstatus, må være oppfylt uten avbrudd i EØS, med de unntak som følger av artikkel 3 og nr. 3 nedenfor.
2. Dersom opprinnelsesvarer som er utført fra EØS til et annet land gjeninnføres, må de, med de unntak som følger av artikkel 3, anses som ikke-opprinnelsesvarer med mindre det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan godtgjøres at:
 - a) de gjeninnførte varer er de samme varer som de eksporterte; og
 - b) de ikke har gjennomgått noen bearbeiding utover det som har vært nødvendig for å bevare dem i god tilstand mens de har vært i det landet eller mens de har vært utført.
3. Ervervelse av opprinnelsesstatus i henhold til de vilkår som er fastsatt i avdeling II, skal ikke påvirkes av bearbeiding eller foredling foretatt utenfor EØS på materialer utført fra EØS og senere gjeninnført dit, forutsatt at:
 - a) de nevnte materialer er fremstilt i sin helhet i EØS eller der har vært gjenstand for bearbeidelse eller foredling utover de behandlinger referert i artikkel 6 forut for deres utførsel fra EØS; og
 - b) det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan godtgjøres at:
 - i) de gjeninnførte varer er et resultat av den bearbeidelse eller foredling som er foretatt på de utførte materialer; og

- ii) den totale merverdi som er tilført varen utenfor EØS ved anvendelse av denne artikkel, ikke overstiger 10 % av prisen fra fabrikk på det sluttproduktet som det kreves opprinnelsesstatus for.

4. Ved anvendelse av nr. 3 skal vilkårene fastsatt i avdeling II angående ervervelse av opprinnelsesstatus ikke gjelde for bearbeidelse eller foredling utført utenfor EØS. Dersom det imidlertid benyttes en regel i listen i vedlegg II som fastsetter maksimumsverdien for alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer for å fastslå opprinnelsesstatus på vedkommende sluttprodukt, skal likevel den totale verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt i EØS og den totale merverdi tilført utenfor EØS ved anvendelse av denne artikkel, til sammen ikke overstige den fastsatte proSENTSATS.

5. Ved anvendelse av nr. 3 og 4 skal med uttrykket "total merverdi" forstås alle akkumulerte kostnader utenfor EØS, inkludert verdien av de materialer som er tilført der.

6. Nr. 3 og 4 skal ikke gjelde for produkter som ikke oppfyller vilkårene fastsatt i listen i vedlegg II, eller som bare kan anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet som et resultat av den generelle toleranse fastsatt i artikkel 5 nr. 2.

7. Nr. 3 og 4 skal ikke gjelde for produkter fra kapittel 50 til 63 i Det harmoniserte system.

8. Enhver bearbeidning eller foredling dekket av denne artikkel som er utført utenfor EØS skal gjennomføres ved anvendelse av ordninger for utenlands bearbeidning eller liknende ordninger.

Artikkel 12

Direkte transport

1. Preferansebehandling i henhold til avtalen gjelder bare for produkter som oppfyller vilkårene i denne protokoll som er transportert direkte innenfor EØS eller gjennom territoriene til landene nevnt i artikkel 3. Produkter som utgjør en enkel sending, kan imidlertid transporteres gjennom andre territorier, eventuelt med omlasting eller midlertidig lagring på slike territorier, forutsatt at de forblir under tollvesenets kontroll i transitt- eller lagringslandet, og at de ikke gjennomgår annen behandling enn lossing og lastning eller annen behandling med sikte på å bevare dem i god tilstand.

Opprinnelsesprodukter kan transporteres i rØR gjennom andre territorier enn EØS.

2. Bevis for at vilkårene fastsatt i nr. 1 er oppfylt, skal gis tollmyndighetene i importlandet ved fremleggelse av:

- a) et enkelt transportdokument som dekker forsendelsen fra eksportlandet gjennom transittlandet; eller
- b) et sertifikat utstedt av tollmyndighetene i transittlandet, som:
 - (i) gir en nØYAKTIG beskrivelse av produktene;
 - (ii) angir datoene for lossing og lastning av produktene og, når det er aktuelt, navn på

- fartøyer, eller andre transportmidler som er benyttet; og
- (iii) bekrefter de forhold produktene har vært oppbevart under i transittlandet; eller
- c) i mangel av forannevnte, andre fyllestgjørende dokumentasjoner.

Artikkel 13

Utstillinger

1. Opprinnelsesprodukter som er sendt for utstilling i et annet land enn de som er nevnt i artikkel 3, og som etter utstillingen blir solgt for å bli innført til EØS, skal ved innførselen nyte godt av bestemmelsene i avtalen under forutsetning av at det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene blir godtgjort at:

- a) en eksportør har sendt disse produktene fra en avtalepart til det land hvor utstillingen er holdt og har utstilt dem der;
- b) denne eksportøren har solgt eller på annen måte overdratt produktene til en person i en annen avtalepart;
- c) produktene er blitt sendt under utstillingen eller umiddelbart etterpå, i samme stand som da de ble sendt til utstillingen; og
- d) produktene fra det øyeblikk de ble sendt til utstillingen, ikke har vært brukt til andre formål enn demonstrasjon på utstillingen.

2. Et opprinnelsesbevis skal utferdiges eller utstedes i samsvar med bestemmelsene i avdeling V og fremlegges for tollmyndighetene i importlandet på vanlig måte. Utstillingens navn og adresse skal være påført opprinnelsesbeviset. Om nødvendig kan det kreves lagt frem ytterligere dokumentasjon om under hvilke vilkår produktene ble stilt ut.

3. Nr. 1 skal gjelde for alle handels-, industri-, landbruks- eller håndverksutstillinger samt varemesser eller offentlige utstillinger av liknende art, hvor produktene forblir under tollvesenets kontroll, unntatt slike utstillinger som organiseres til private formål i butikker og forretningslokaler med sikte på salg av utenlandske produkter.

AVDELING IV

TOLLRESTITUSJON ELLER FRITAK

Artikkel 14

Forbud mot restitusjon av eller fritak for toll

1. Ikke-opprinnelsesmaterialer som er brukt i fremstillingen av produkter med opprinnelse i EØS eller i ett av de andre landene nevnt i artikkel 3, for hvilke et opprinnelsesbevis er utstedt eller utferdiget i samsvar med bestemmelsene i avdeling V, skal ikke i noen avtalepart være gjenstand

for restitusjon (drawback) av eller fritak for toll av ethvert slag.

2. Forbudet i nr. 1 skal gjelde for enhver ordning for tilbakebetaling, ettergivelse eller midlertidig fritak, helt eller delvis, av toll eller avgifter med tilsvarende virkning, som gjelder i noen avtalepart for materialer brukt i fremstillingen, forutsatt at bestemmelsene uttrykkelig eller i praksis gir adgang til slik tilbakebetaling, ettergivelse eller midlertidig fritak når produktene fremstilt av de nevnte materialer blir eksportert, men ikke når de blir beholdt til innenlands bruk der.
3. Eksportøren av produkter omfattet av et opprinnelsesbevis må til enhver tid på tollvesenets forlangende være forberedt på å legge frem alle relevante dokumenter som beviser at ingen tollrestitusjon er mottatt for ikke-opprinnelsesmaterialer brukt i fremstillingen av vedkommende produkter, samt at all toll og alle avgifter med tilsvarende virkning som er pålagt slike materialer, faktisk har blitt betalt.
4. Bestemmelsene i nr. 1 til 3 skal også gjelde for emballasje omhandlet i artikkel 7 nr. 2, tilbehør, reservedeler og verktøy omhandlet i artikkel 8 og produkter i sett omhandlet i artikkel 9 når slike artikler ikke har opprinnelsesstatus.
5. Bestemmelsene i nr. 1 til 4 skal bare gjelde for materialer som er av det slag som avtalen gjelder for. Videre skal disse bestemmelsene ikke være til hinder for anvendelse av et system for eksportrestitusjon for jordbruksprodukter som anvendes ved utførselen i samsvar med bestemmelsene i avtalen.

AVDELING V OPPRINNELSESBEVIS

Artikkel 15 **Generelle vilkår**

1. Opprinnelsesprodukter skal, ved innførsel til en annen avtalepart, nyte godt av den preferansebehandling som følger av bestemmelsene i avtalen ved fremleggelse av et av de følgende opprinnelsesbevis:
 - a) et varesertifikat EUR.1, hvis mønster fremkommer av vedlegg IIIa;
 - b) et varesertifikat EUR-MED, hvis mønster fremkommer av vedlegg IIIb;
 - c) i tilfellene nevnt i artikkel 21 nr. 1, en erklæring, heretter benevnt som ”fakturaerklæringen” eller ”fakturaerklæringen EUR-MED”, gitt av eksportøren på en faktura, en følgeseddel eller på ethvert annet handelsdokument som beskriver de aktuelle produktene tilstrekkelig detaljert til å kunne identifisere dem; ordlyden i fakturaerklæringen fremkommer av vedlegg IVa og b.
2. Som unntak fra nr. 1 skal opprinnelsesprodukter i samsvar med denne protokoll, i de tilfeller som er nevnt i artikkel 26, nyte godt av bestemmelsene i avtalen uten at det er nødvendig å

fremlegge noen av de opprinnelsesbevisene nevnt i nr. 1.

Artikkel 16

Fremgangsmåte for utstedelse av varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED

1. Et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED skal utstedes av tollmyndighetene i eksportlandet etter skriftlig søknad fra eksportøren eller dennes bemyndigede representant under eksportørens ansvar.
2. For dette formål skal eksportøren eller hans bemyndigede representant fylle ut både varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED og søknadsskjemaet, hvis mønster fremgår av vedlegg IIIa og b. Disse skjemaene skal fylles ut på et av de språk som avtalen er utarbeidet på og i samsvar med bestemmelsene i eksportlandets nasjonale lovgivning. Dersom skjemaene fylles ut for hånd, skal dette gjøres med blekk og med "trykte" bokstaver. Varebeskrivelsen skal anføres i rubrikken beregnet for dette formål uten at det etterlates linjer som ikke er fylt ut. Dersom rubrikken ikke fylles helt ut, skal en horisontal strek trekkes umiddelbart under siste linje med varebeskrivelse og det ledige felt krysses over.
3. Den eksportør som søker om utstedelse av et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED må til enhver tid være forberedt på å fremlegge, på forlangende av tollmyndighetene i eksportlandet hvor varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED er utstedt, alle nødvendige dokumenter som beviser vedkommende produkters opprinnelsesstatus samt at de øvrige vilkår i denne protokoll er oppfylt.
4. Med forbehold for nr. 5, skal et varesertifikat EUR.1 utstedes av tollmyndighetene i en avtalepart i følgende tilfeller:
 - dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS eller i ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 1 som kumulasjon gjelder for, uten bruk av kumulasjon med materialer med opprinnelse i ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 2, og som oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll;
 - dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 2 som kumulasjon gjelder for, uten bruk av kumulasjon med materialer med opprinnelse i ett av de andre landene nevnt i artikkel 3, og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll, forutsatt at et varesertifikat EUR-MED eller en fakturaerklæring EUR-MED er blitt utstedt i opprinnelseslandet;
5. Et varesertifikat EUR-MED skal utstedes av tollmyndighetene i en avtalepart dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS eller i ett av de andre landene nevnt i artikkel 3 som kumulasjon gjelder for, og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll, og:
 - at det ble kumulert med materialer med opprinnelse i ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 2, eller
 - at produktene kan bli benyttet som materialer i sammenheng med kumulasjon ved bearbeiding av produkter for eksport til ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 2, eller
 - produktene kan bli gjenutført fra bestemmelseslandet til et av de andre landene nevnt i

artikkel 3 nr. 2.

6. Et varesertifikat EUR-MED skal inneholde en av de følgende erklæringer på engelsk i rubrikk 7:

- dersom opprinnelsen er oppnådd ved kumulasjon med produkter fra ett eller flere av landene nevnt i artikkel 3:

”CUMULATION APPLIED WITH....” (navn på land)

- dersom opprinnelsen er oppnådd uten kumulasjon med produkter fra ett eller flere av landene nevnt i artikkel 3:

”NO CUMULATION APPLIED”

7. Tollmyndighetene som utsteder varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED skal ta alle nødvendige skritt for å fastslå varenes opprinnelsesstatus og oppfyllelsen av de øvrige vilkår i denne protokoll. For dette formål, skal de ha rett til å forlange alle bevismaterialer og til å utøve enhver kontroll av eksportørens regnskaper eller enhver annen kontroll som anses nødvendig. De skal også påse at formularene nevnt i nr. 2 er behørig utfylt. De skal særlig påse at rubrikken for beskrivelse av vareslag er utfylt slik at enhver mulighet for ulovlige tilføyelser er utelukket.

8. Datoen for utstedelse av varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED skal angis i sertifikatets rubrikk 11.

9. Et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED skal utstedes av tollmyndighetene og stilles til eksportørens rådighet så snart den faktiske utførsel har funnet sted eller er sikret.

Artikkel 17

Varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED utstedt senere

1. Som unntak fra artikkel 16 nr. 9, kan et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED unntaksvis utstedes etter utførsel av de produktene det refererer seg til, dersom:

- a) det ikke ble utstedt på utførselstidspunktet på grunn av feil, utilsiktede forsømmelser eller på grunn av spesielle forhold; eller
- b) det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan godtgjøres at et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED ble utstedt, men at det ikke ble godtatt ved innførselen på grunn av tekniske årsaker.

2. Som unntak fra artikkel 16 nr. 9, kan et varesertifikat EUR-MED utstedes etter utførsel av de produktene det refererer seg til, og som det på utførselstidspunktet ble utstedt et varesertifikat EUR.1 for, forutsatt det på en for tollmyndighetene tilfredsstillende måte kan godtgjøres at vilkårene i artikkel 16 nr. 5 er oppfylt.

3. Ved anvendelse av nr. 1 og nr. 2, skal eksportøren i søknadsskjemaet angi sted og dato for

utførelsen av de produktene som varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED refererer seg til, og oppgi årsakene til søknaden.

4. Tollmyndighetene kan bare utstede et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED med tilbakevirkende kraft etter å ha kontrollert at de opplysninger som er gitt i eksportørens søknad samsvarer med de i eksportdokumentene.

5. Varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED som er utstedt med tilbakevirkende kraft, skal gis påtegning med følgende uttrykk på engelsk:

”ISSUED RETROSPECTIVELY”

Varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED som er utstedt med tilbakevirkende kraft i henhold til nr. 2, skal gis påtegning med følgende uttrykk på engelsk:

”ISSUED RETROSPECTIVELY (Original EUR.1 no.....[*date and place of issue*])”

6. Den påtegning som er nevnt i nr. 5, skal påføres i rubrikk 7 i varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED.

Artikkel 18

Utstedelse av et duplikat varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED

1. I tilfelle av tyveri, tap eller ødeleggelse av et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED, kan eksportøren søke tollmyndighetene eller den kompetente offentlige myndighet som utstedte det, om å få et duplikat utferdiget på grunnlag av de eksportdokumenter som er i deres besittelse.

2. Et duplikat som utstedes på denne måten skal gis påtegning med følgende ord på engelsk:

”DUPLICATE”

3. Den påtegning som er nevnt i nr. 2 skal påføres i rubrikk 7 i duplikat varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED.

4. Duplikatet, som skal påføres datoen for utstedelse av det originale varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED, skal ha gyldighet fra samme dato.

Artikkel 19

Utstedelse av varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED på grunnlag av opprinnelsesbevis utstedt eller utferdiget tidligere

Når opprinnelsesprodukter er oppbevart under tollmyndighetenes kontroll i en avtalepart, skal det være mulig å erstatte det originale opprinnelsesbeviset med ett eller flere varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED for det formål at alle eller noen av disse produktene skal sendes til en annen avtalepart eller til et annet sted innen den berørte avtalepart. Slike erstatningsvaresertifikat(er) EUR.1 eller EUR-MED skal utstedes av det tollsted hvor produktene beror under tollvesenets kontroll.

Artikkel 20

Bokføringsmessig atskillelse

1. Når fysisk atskilt lagring av identiske opprinnelses- og ikke-opprinnelsesmaterialer som kan benyttes om hverandre, medfører store kostnader eller praktiske ulemper, kan tollmyndighetene, etter skriftlig søknad fra de berørte, gi tillatelse til at systemet med såkalt ”bokføringsmessig atskillelse” (heretter kalt ”systemet”) kan benyttes for å håndtere slik lagring.
2. Dette systemet må sikre at mengden av tilvirkede opprinnelsesprodukter, i en spesifisert referanseperiode, er den samme som ville blitt tilvirket dersom lagrene hadde vært fysisk atskilt.
3. Tollmyndighetene kan gi tillatelse som nevnt i nr. 1 på grunnlag av de vilkår som anses nødvendige.
4. Dette systemet skal fastsettes og anvendes på grunnlag av de generelle regnskapsprinsipper som gjelder i det land hvor produktet ble fremstilt.
5. Den som nyter godt av denne systemet kan utstede eller søke om utstedelse av opprinnelsesbevis for den mengden av produkter som kan anses å ha opprinnelsesstatus. På anmodning fra tollmyndighetene, skal innehaveren legge frem en erklæring som viser hvordan mengdene har blitt fastsatt.
6. Tollmyndighetene skal overvåke bruken av tillatelsen, og kan trekke den tilbake dersom innehaveren på en eller annen måte misbruker tillatelsen eller ikke kan oppfylle de øvrige vilkårene fastsatt i denne protokoll.

Artikkel 21

Vilkår for utferdigelse av en fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED

1. En fakturaerklæring eller fakturaerklæring EUR-MED som nevnt i artikkel 15 nr. 1 bokstav c) kan utferdiges:
 - a) av en godkjent eksportør i henhold til artikkel 22; eller
 - b) av enhver eksportør for sendinger bestående av en eller flere kolli inneholdende opprinnelsesprodukter hvis totale verdi ikke overstiger EUR 6 000.
2. Med forbehold for nr. 3 skal en fakturaerklæring utferdiges i følgende tilfeller:
 - dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS eller i ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 1 og som kumulasjon gjelder for, uten bruk av kumulasjon med materialer med opprinnelse i ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 2, og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll;

- dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i ett av de andre landene nevnt i artikkel 3 nr. 2 og som kumulasjon gjelder for, uten bruk av kumulasjon med materialer med opprinnelse i ett av de andre landene nevnt i artikkel 3, og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll, forutsatt at et varesertifikat EUR-MED eller en fakturaerklæring EUR-MED er blitt utstedt i opprinnelseslandet;
3. En fakturaerklæring EUR-MED skal utferdiges dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS eller i ett av de andre landene nevnt i artikkel 3 som kumulasjon gjelder for, og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll, og:
- at det ble kumulert med materialer med opprinnelse i ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 2, eller
 - at produktene kan bli benyttet som materialer i sammenheng med kumulasjon ved bearbeiding av produkter for eksport til ett av landene nevnt i artikkel 3 nr. 2, eller
 - produktene kan bli gjenutført fra bestemmelseslandet til ett av de andre landene nevnt i artikkel 3 nr. 2.
4. En fakturaerklæring EUR-MED skal inneholde en av de følgende erklæringer på engelsk:
- dersom opprinnelsen er oppnådd ved kumulasjon med produkter fra ett eller flere av landene nevnt i artikkel 3:

”CUMULATION APPLIED WITH....” (navn på land)
 - dersom opprinnelsen er oppnådd uten kumulasjon med produkter fra ett eller flere av landene nevnt i artikkel 3:

”NO CUMULATION APPLIED”
5. En eksportør som utferdiger en fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED, må til enhver tid være forberedt på å fremlegge, på forlangende av tollmyndighetene i eksportlandet, alle aktuelle dokumenter som beviser de berørte produkters opprinnelsesstatus samt at de øvrige vilkår i denne protokoll er oppfylt.
6. En fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED skal utferdiges av eksportøren ved å skrive, stemple eller trykke erklæringen, hvis ordlyd fremkommer av vedlegg IVa og b, på fakturaen, følgeseddelen eller annet handelsdokument ved bruk av en av de språkversjonene som er fastsatt i disse vedlegg og i samsvar med bestemmelsene i den eksportlandets nasjonale lovgivning. Dersom erklæringen er håndskrevet, skal den være skrevet med blekk (eventuelt kulepenn) og med ”trykte” bokstaver.
7. Fakturaerklæringer eller fakturaerklæringer EUR-MED skal ha original underskrift påført av eksportøren for hånd. Imidlertid kan en godkjent eksportør i henhold til artikkel 22 fritas fra kravet om å undertegne slike erklæringer, forutsatt at han gir tollmyndighetene i eksportlandet en skriftlig garanti for at han påtar seg det fulle ansvar for enhver fakturaerklæring som identifiserer ham som om den var underskrevet av ham for hånd.

8. En fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED kan utferdiges av eksportøren i forbindelse med utførselen av de produkter den refererer seg til, eller etter utførselen under forutsetning av at den blir fremlagt for importlandet senest to år etter importtidspunktet for varene som det refererer til.

Artikkel 22

Godkjent eksportør

1. Tollmyndighetene i eksportlandet kan autorisere enhver eksportør (heretter kalt "godkjent eksportør") som hyppig foretar eksporter av produkter i medhold av avtalen, til å kunne utferdige fakturaerklæringer eller fakturaerklæringer EUR-MED uansett verdien av de berørte produktene. En eksportør som anmoder om en slik autorisasjon, skal på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kunne tilby alle nødvendige garantier for å bekrefte produktenes opprinnelsesstatus og likeledes oppfyllelsen av de øvrige vilkår i denne protokoll.
2. Tollmyndighetene kan innvilge status som "godkjent eksportør" på de vilkår de anser nødvendig.
3. Tollmyndighetene skal gi den godkjente eksportøren et tollautorisasjonsnummer som skal fremkomme i fakturaerklæringen eller fakturaerklæringen EUR-MED.
4. Tollmyndighetene skal overvåke den godkjente eksportørs bruk av autorisasjonen.
5. Tollmyndighetene kan når som helst trekke autorisasjonen tilbake. Dette skal gjøres når den godkjente eksportør ikke lenger tilbyr de garantier som er nevnt i nr. 1, ikke lenger oppfyller vilkårene nevnt i nr. 2 eller på annen måte gjør feilaktig bruk av autorisasjonen.

Artikkel 23

Gyldighet for opprinnelsesbevis

1. Et opprinnelsesbevis har en gyldighetstid på 4 måneder regnet fra utstedelsesdatoen i eksportlandet, og skal fremlegges for tollmyndighetene i importlandet innenfor nevnte periode.
2. Opprinnelsesbevis som er fremlagt for tollmyndighetene i importlandet etter sluttdatoen for gyldighetstiden angitt i nr. 1, kan godkjennes for innrømmelse av preferansebehandling i tilfeller der dokumentene ikke ble fremlagt i rett tid på grunn av ekstraordinære omstendigheter.
3. I andre tilfeller av for sen fremleggelse, kan tollmyndighetene i importlandet godkjenne opprinnelsesbevisene dersom produktene har blitt fremlagt før nevnte sluttdato.

Artikkel 24

Fremleggelse av opprinnelsesbevis

Opprinnelsesbevis skal fremlegges for tollmyndighetene i importlandet i samsvar med de prosedyrer som er fastsatt i dette landet. De nevnte myndigheter kan forlange en oversettelse av et

opprinnelsesbevis, og de kan også kreve at innførselsdeklarasjonen ledsages av en erklæring fra importøren om at produktene oppfyller de vilkår som kreves for anvendelse av avtalen.

Artikkel 25

Innførsel i delsendinger

Når demonterte eller usammensatte produkter som nevnt i alminnelig fortolkningsregel 2 a) i Det harmoniserte system og som hører under avsnitt XVI og XVII eller posisjon 73.08 og 94.06 i Det harmoniserte system, etter anmodning av importøren og på vilkår fastsatt av tollmyndighetene i importlandet, innføres i delsendinger, skal et enkelt opprinnelsesbevis for slike produkter fremlegges for tollmyndighetene ved innførselen av den første delsendingen.

Artikkel 26

Fritak for opprinnelsesbevis

1. Produkter sendt som småsendinger fra privatperson til privatperson eller som medbringes av reisende som personlig bagasje, skal anses som opprinnelsesprodukter uten at det kreves fremlagt opprinnelsesbevis, forutsatt at importen av slike produkter ikke har handelsmessig karakter og at de har blitt erklært å oppfylle vilkårene i denne protokoll og det ikke er tvil om påliteligheten av en slik erklæring. I tilfeller hvor produktene er sendt pr. post, kan denne erklæringen gis på tolldeklarasjonen CN22/CN23 eller på et ark papir vedheftet dette dokumentet.
2. Importen anses ikke å ha handelsmessig karakter når varene bare blir tilfeldig importert og utelukkende er til personlig bruk for mottakerne eller de reisende eller deres familier og det tydelig fremgår av varenes art og mengde at de ikke er bestemt for handelsformål.
3. Videre skal den samlede verdi av disse produktene ikke overstige 500 EUR når det gjelder småsendinger eller 1 200 EUR når det gjelder produkter som utgjør del av reisendes personlige bagasje.

Artikkel 27

Leverandørerklæring

1. Når et varesertifikat EUR.1 er utstedt eller en fakturaerklæring er utferdiget for opprinnelsesprodukter i en av avtalepartene, hvor det ved fremstillingen er anvendt varer fra andre avtaleparter som har gjennomgått bearbeiding eller foredling i EØS uten å ha oppnådd preferanseopprinnelsesstatus, skal det tas hensyn til leverandørerklæringen avgitt for disse varer i samsvar med denne artikkel.
2. Leverandørerklæringen nevnt i nr. 1 skal tjene som bevis for den bearbeiding eller foredling vedkommende vare har gjennomgått i EØS, for å avgjøre om de produkter som disse varene er anvendt til fremstilling av, kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll.
3. En særskilt leverandørerklæring skal, med unntak av tilfeller nevnt i nr. 4, utferdiges av leverandøren for hver enkelt vareforsendelse etter mønster som vist i vedlegg V, på et papir vedlagt

fakturaen, følgeseddelen eller andre handelsdokumenter hvor de aktuelle varene beskrives tilstrekkelig detaljert til å kunne identifisere dem.

4. Når en leverandør regelmessig forsyner en bestemt kunde med varer for hvilke den bearbeiding eller foredling som utføres i EØS forventes å bli uendret over en lengre tidsperiode, kan han utstede en enkelt leverandørerklæring som også dekker etterfølgende sendinger av disse varene, heretter kalt "langtids leverandørerklæringer".

En langtids leverandørerklæring kan normalt ha en gyldighetsperiode på inntil 1 år regnet fra utstedelsesdatoen. Tollmyndighetene i det landet hvor erklæringen utstedes, fastsetter under hvilke vilkår lengre perioder kan bli anvendt.

Langtids leverandørerklæringer skal utferdiges av leverandøren etter mønster som vist i vedlegg VI, og de aktuelle varene skal beskrives tilstrekkelig detaljert til å kunne identifisere dem. Den skal fremlegges for den aktuelle kunden før leveransen av den første varesendingen som dekkes av denne erklæringen eller sammen med hans første sending.

Leverandøren skal straks informere kunden dersom langtids leverandørerklæringen ikke lenger er gyldig for de varer som leveres.

5. Leverandørerklæringen nevnt i nr. 3 og 4 skal maskinskrives eller trykkes på et av de språk som avtalen er utarbeidet på, i samsvar med bestemmelsene i den nasjonale lovgivning i det landet hvor den utstedes, og den skal ha original underskrift av leverandøren. Erklæringen kan også skrives for hånd; i slike tilfeller skal den være skrevet med blekk og med "trykte" bokstaver.

6. Leverandøren som utsteder erklæringen, må til enhver tid være forberedt på, på forlangende av tollmyndighetene i det landet hvor erklæringen er utstedt, å fremlegge alle nødvendige dokumenter som beviser at opplysningene gitt på erklæringen er korrekte.

Artikkel 28 **Grunnlagsdokumenter**

Dokumenter nevnt i artikkel 16 nr. 3, 21 nr. 5 og 27 nr. 6 brukt som bevis for at produkter omfattet av et varesertifikat EUR.1 eller varesertifikat EUR-MED eller en fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS eller i ett av landene nevnt i artikkel 3 og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll samt at opplysninger gitt i en leverandørerklæring er korrekte, kan bl.a. bestå av følgende:

- a) konkrete bevis om de prosesser som er utført av eksportøren eller leverandøren for å fremstille de aktuelle varer, som fremkommer for eksempel av hans regnskaper eller intern bokføring;
- b) dokumenter som beviser opprinnelsesstatus på anvendte materialer, utstedt eller utferdiget i avtaleparten hvor disse dokumenter er anvendt i samsvar med nasjonal lovgivning;
- c) dokumenter som beviser bearbeiding eller foredling av materialer i EØS, utstedt eller utferdiget i avtaleparten hvor disse dokumenter er anvendt i samsvar med nasjonal

lovgivning;

- d) varesertifikat EUR.1 eller varesertifikat EUR-MED eller en fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED som beviser opprinnelsesstatus på anvendte materialer, utstedt eller utferdiget i avtaleparten i samsvar med denne protokoll eller i ett av landene nevnt i artikkel 3 i samsvar med opprinnelsesregler som er identiske med reglene i denne protokoll;
- e) leverandørerklæringer som beviser den bearbeiding eller foredling som er utført i EØS på anvendte materialer, utstedt i andre avtaleparter i samsvar med denne protokoll;
- f) aktuelle bevis for bearbeiding eller foredling utført utenfor EØS ved anvendelse av artikkel 11, som beviser at vilkårene i nevnte artikkel er oppfylt.

Artikkel 29

Oppbevaring av opprinnelsesbevis, leverandørerklæringer og grunnlagsdokumenter

1. Den eksportør som søker om utstedelse av et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED skal oppbevare i minst 3 år dokumenter nevnt i artikkel 16 nr. 3.
2. Den eksportør som utferdiger en fakturaerklæring eller fakturaerklæring EUR-MED skal oppbevare i minst 3 år en kopi av fakturaerklæringen samt dokumenter nevnt i artikkel 21 nr. 5.
3. Den leverandør som utferdiger en leverandørerklæring skal oppbevare i minst 3 år kopier av erklæringen og fakturaen, følgeseddelen eller andre handelsdokumenter som erklæringen er vedheftet samt dokumenter nevnt i artikkel 27 nr. 6.

Den leverandør som utferdiger en langtids leverandørerklæring skal oppbevare i minst 3 år kopier av erklæringen og av alle fakturaer, følgesedler eller andre handelsdokumenter som gjelder de varer som er omfattet av erklæringen og som er sendt til den aktuelle kunden, samt likeledes dokumenter nevnt i artikkel 27 nr. 6. Denne perioden skal regnes fra datoen for utløpet av langtids leverandørerklæringens gyldighet.

4. Tollmyndighetene i det eksportlandet som utsteder et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED skal oppbevare i minst 3 år søknadsskjemaet nevnt i artikkel 16 nr. 2.
5. Tollmyndighetene i importlandet skal oppbevare i minst 3 år varesertifikat EUR.1 eller varesertifikat EUR-MED eller en fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED som har blitt fremlagt for dem.

Artikkel 30

Uoverensstemmelser og formelle feil

1. Oppdagelsen av mindre uoverensstemmelser mellom opplysninger gitt i opprinnelsesbeviset og opplysninger gitt i de dokumenter som er fremlagt for tollvesenet med sikte på tollbehandling av

produkter ved innførsel, skal ikke i seg selv medføre at opprinnelsesbeviset blir kjent ugyldig, såfremt det blir behørig godtgjort at dette dokumentet stemmer overens med de fremlagte produkter.

2. Åpenbare formelle feil slik som skrivefeil på et opprinnelsesbevis bør ikke medføre at dokumentet blir avvist, med mindre disse feilene er egnet til å skape tvil om riktigheten av de opplysninger som er gitt i dokumentet.

Artikkel 31

Beløp uttrykt i euro

1. For anvendelse av bestemmelsene i artikkel 21, nr. 1 b) og artikkel 26 nr. 3 i tilfeller hvor produktene er fakturert i en annen valuta enn euro, skal beløpene i de nasjonale valutaene til Fellesskapets medlemsland og til landene nevnt i artikkel 3 som svarer til beløpene uttrykt i euro, fastsettes hvert år av vedkommende land.

2. En forsendelse skal behandles i henhold til bestemmelsene i artikkel 21 nr. 1 b) eller artikkel 26 nr. 3 når beløpene i faktureringsvalutaen er i samsvar med de beløp som er fastsatt av det berørte land.

3. De beløp som skal benyttes i en gitt nasjonal valuta, skal i den nasjonale valuta svare til beløpene uttrykt i euro på den første arbeidsdag i oktober. Beløpene skal meddeles til Kommisjonen for de europeiske fellesskap innen 15. oktober og skal gjelde fra 1. januar det påfølgende år. Kommisjonen for de europeiske fellesskap skal underrette alle berørte land om de gjeldende beløp.

4. Et land kan avrunde opp eller ned det beløpet som er resultatet av omregningen av et beløp uttrykt i euro til landets nasjonale valuta. Det avrundede beløp kan ikke variere med mer enn 5 prosent i forhold til det beløp som følger av omregningen. Et land kan, ved den årlige justeringen vist til i nr. 3, unnlate å endre beløp angitt i dets nasjonale valuta, som tilsvarer et beløp uttrykt i euro, dersom omregningen av beløpet, før en eventuell avrunding, resulterer i en økning på mindre enn 15 prosent i den nasjonale valuta. Beløp i den nasjonale valuta kan beholdes uendret dersom omregningen ville føre til en reduksjon i de beløpene som anvendes.

5. Beløpene uttrykt i euro skal gjennomgå på nytt av EØS-komiteen på anmodning fra avtalepartene. Under denne gjennomgangen skal EØS-komiteen vurdere om det er ønskelig å opprettholde effekten av de angjeldende verdigrensene i reell forstand. For dette formål kan den bestemme å endre beløpene uttrykt i euro.

AVDELING VI METODER FOR ADMINISTRATIVT SAMARBEID

Artikkel 32

Gjensidig bistand

1. Avtalepartenes tollmyndigheter skal gjennom Kommisjonen for de europeiske fellesskap

oversende hverandre prøver av avtrykk av de stempler som deres tollkontorer bruker ved utstedelse av varesertifikater EUR.1 og EUR-MED, samt adressene til de tollmyndigheter som er ansvarlige for etterkontroll av disse sertifikater og fakturaerklæringer og fakturaerklæringer EUR-MED eller leverandørerklæringer.

2. For å sikre en korrekt anvendelse av denne protokoll skal avtalepartene bistå hverandre, gjennom de kompetente tollmyndigheter, med å kontrollere ektheten til varesertifikater EUR.1 og EUR-MED og fakturaerklæringer og fakturaerklæringer EUR-MED eller leverandørerklæringer, samt riktigheten av de opplysninger som er gitt i disse dokumentene.

Artikkel 33

Verifisering av opprinnelsesbevis

1. Etterskuddsvis verifiseringer av opprinnelsesbevis skal utføres på stikkprøvebasis eller når importlandets tollmyndigheter har rimelig grunn til å betvile slike dokumenters ekthet, de omhandlede produkters opprinnelsesstatus eller hvorvidt de øvrige vilkår i denne protokoll er oppfylt.

2. Ved anvendelse av nr. 1 skal importlandets tollmyndigheter returnere varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED og fakturaen, dersom denne har blitt fremlagt, fakturaerklæringen eller fakturaerklæringer EUR-MED eller en kopi av disse dokumentene, til eksportlandets tollmyndigheter, eventuelt med opplysninger om årsakene til anmodningen om verifikasjon. Alle opplysninger og dokumenter som er skaffet til veie, og som tyder på at opplysningene gitt i opprinnelsesbeviset er uriktige, skal formidles til støtte for anmodningen om verifisering.

3. Verifiseringen skal utføres av eksportlandets tollmyndigheter. For dette formål skal de ha rett til å kreve ethvert bevis og til å utføre enhver undersøkelse av eksportørens regnskaper eller enhver annen undersøkelse som de anser hensiktsmessig.

4. Dersom importlandets tollmyndigheter beslutter å utsette innrømmelse av preferansetoll-behandling for vedkommende produkter i påvente av resultatene fra verifiseringen, skal de med forbehold for de forholdsregler som måtte anses nødvendig, tilby å stille varene til fri rådighet for importøren.

5. De tollmyndigheter som anmoder om verifisering skal så snart som mulig meddele resultatene av denne. Disse resultatene skal klart indikere om dokumentene er ekte, og om de berørte produkter kan anses som produkter med opprinnelse i EØS eller i ett av landene nevnt i artikkel 3, og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll.

6. I tilfeller hvor det er rimelig grunn til tvil og det ikke er mottatt svar innen 10 måneder etter datoen for tidspunktet for anmodningen om verifisering, eller dersom svaret ikke inneholder tilstrekkelig informasjon til å kunne fastslå dokumentets ekthet eller produktenes egentlige opprinnelse, skal de anmodende tollmyndigheter, med unntak for i særlige tilfeller, nekte berettigelse til preferanse.

Artikkel 34

Verifisering av leverandørerklæringer

1. Etterskuddsvis verifiseringer av leverandørerklæringer eller langtids leverandørerklæringer kan utføres på stikkprøvebasis eller når tollmyndighetene i det land hvor det er tatt hensyn til slike erklæringer ved utstedelse av et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED eller ved utferdigelsen av en fakturaerklæring eller fakturaerklæring EUR-MED har rimelig grunn til å betvile dokumentets ekthet eller riktigheten av de opplysninger som er gitt i dette dokumentet.

2. Ved anvendelse av nr. 1 skal tollmyndighetene i landet vist til i nr. 1 returnere leverandørerklæringen og fakturaen(e), følgeseddelen(e) eller andre handelsdokumenter som gjelder varer omfattet av denne erklæringen, til tollmyndighetene i det land hvor erklæringen ble utferdiget, eventuelt med opplysninger om årsakene til anmodningen om verifisering.

De skal til støtte for den etterskuddsvis anmodningen om verifisering formidle alle opplysninger og dokumenter som er skaffet til veie, og som tyder på at opplysningene gitt i leverandør-erklæringen er uriktige.

3. Verifiseringen skal utføres av tollmyndighetene i det landet hvor leverandørerklæringen ble utstedt. For dette formål skal de ha rett til å kreve ethvert bevis og til å utføre enhver undersøkelse av leverandørens regnskaper eller enhver annen undersøkelse som de anser hensiktsmessig.

4. De tollmyndigheter som anmoder om verifisering, skal så snart som mulig meddeles resultatene av denne. Resultatene skal klart indikere om opplysningene gitt i leverandørerklæringen er riktige og gjøre det mulig for dem å avgjøre om og i hvilken grad denne leverandørerklæringen kan bli tatt i betraktning for utstedelse av et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED eller for utferdigelse av en fakturaerklæring eller fakturaerklæring EUR-MED.

Artikkel 35

Tvisteløsning

Når det i forbindelse med verifiseringsprosedyrene i artikkel 33 og 34 oppstår tvister som ikke kan avgjøres mellom de tollmyndigheter som anmoder om verifisering og de tollmyndigheter som er ansvarlige for å utføre verifiseringen, eller når de reiser spørsmål med hensyn til fortolkningen av denne protokoll, skal slike saker fremlegges for EØS-komiteen.

I alle tilfeller skal tvisteløsninger mellom importøren og importlandets tollmyndigheter være underlagt lovgivningen i dette landet.

Artikkel 36

Straffetiltak

Det skal anvendes straffetiltak mot enhver person som utferdiger eller medvirker til utferdigelse av et dokument som inneholder uriktige opplysninger i den hensikt å oppnå preferansebehandling for produkter.

Artikkel 37

Frisoner

1. Avtalepartene skal ta alle skritt nødvendig for å sikre at produkter handlet med under dekke av et opprinnelsesbevis og som under transporten legges inn i en frisione beliggende i deres territorium, ikke blir erstattet av andre varer og at de ikke gjennomgår andre operasjoner enn normalt for å hindre dem i å bli forringet.
2. Som unntak til nr. 1, skal berørte tollmyndigheter på eksportørens anmodning utstede et nytt varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED, når produkter med opprinnelse i EØS blir innført til en frisione under dekke av et opprinnelsesbevis og gjennomgår behandling eller foredling, dersom behandlingen eller foredlingen som er gjennomgått samsvarer med bestemmelsene i denne protokoll.

AVDELING VII CEUTA OG MELILLA

Artikkel 38

Anvendelse av protokollen

1. Begrepet "EØS" brukt i denne protokoll omfatter ikke Ceuta og Melilla. Begrepet "produkter med opprinnelse i EØS" omfatter ikke produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla.
2. Ved anvendelse av protokoll 49, med hensyn til produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla, får denne protokoll tilsvarende anvendelse med forbehold for de særlige vilkår som er fastsatt i artikkel 39.

Artikkel 39

Særlige vilkår

1. Forutsatt at de er transportert direkte i samsvar med artikkel 12, skal følgende anses som:
 - 1) produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla:
 - a) produkter fremstilt i sin helhet i Ceuta og Melilla;
 - b) produkter fremstilt i Ceuta og Melilla hvor det under fremstillingen er anvendt andre produkter enn de som er nevnt under a), på vilkår av at:
 - (i) de nevnte produkter har gjennomgått tilstrekkelig bearbeiding eller foredling i henhold til artikkel 5 til denne protokoll; eller at
 - (ii) disse produktene har opprinnelse i EØS i henhold til denne protokoll, under forutsetning av at de har gjennomgått bearbeiding eller foredling utover den utilstrekkelige bearbeiding eller foredling som er beskrevet i artikkel 6.
 - 2) produkter med opprinnelse i EØS:

- a) produkter fremstilt i sin helhet i EØS;
 - b) produkter fremstilt i EØS hvor det under fremstillingen er anvendt andre produkter enn de som er nevnt under a), på vilkår av at:
 - (i) de nevnte produkter har gjennomgått tilstrekkelig bearbeiding eller foredling i henhold til artikkel 5 i denne protokoll; eller at
 - (ii) disse produktene har opprinnelse i Ceuta og Melilla i henhold til denne protokoll, under forutsetning av at de har gjennomgått bearbeiding eller foredling utover den utilstrekkelige bearbeiding eller foredling som er beskrevet i artikkel 6.
2. Ceuta og Melilla skal anses som ett område.
3. Eksportøren eller hans bemyndigede representant skal i rubrikk 2 på varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED eller på fakturaerklæring eller en fakturaerklæring EUR-MED, anføre "EØS" og "Ceuta og Melilla". I tillegg, når produkter har sin opprinnelse i Ceuta eller Melilla, skal dette anføres i rubrikk 4 på varesertifikater EUR.1 eller EUR-MED eller på fakturaerklæringer eller fakturaerklæringer EUR-MED.
4. De spanske tollmyndigheter skal være ansvarlige for anvendelsen av denne protokoll i Ceuta og Melilla.

AVDELING VIII AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikkel 40

Overgangsbestemmelser for varer i transitt eller på lager

Bestemmelsene i avtalen kan anvendes overfor varer som oppfyller bestemmelsene i denne protokoll og som på datoen for ikrafttredelse av denne protokoll enten befinner seg i transitt eller er i EØS, for midlertidig lagring, på et tollager eller i frisoner, såfremt det innen fire måneder fra nevnte dato fremlegges for tollmyndighetene i importlandet et varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED utstedt i etterhånd av tollmyndighetene i eksportlandet sammen med de dokumenter viser at varene har blitt transportert direkte i henhold til bestemmelsene i artikkel 12.